

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Партийн түүхыг коммунистууд ингэж шудална

Сэлэнгэ голыг шэмэрүүн шанга жабарта амиданан абиртанан янзатай, хүндэ составуудыг шатгаллан паровозууд игсуу хүндөөр амилхаар, уухилалдаанаар Улан-Удын вокзалай дэргэдэ зогсонд. Үбэлэй богонихон үдэр уданшгүйг барагдажа, горо-дой үйлснүүдээр үй түмэн электр-ическэ галнууд ялараад орхино.

Эгээл энэ үедэ, үдэшын 6 часай арай болоодуйх, ном дэбтэр хуаг-шалхан, набажаал хүнүүд Улан-Удэ станциин партийна организациин секретариин кабинет соо сулгарба.

Эдээр хадаа Зүүн-Сибирин түмэр замай Улан-Удэ станциин парт-организациин дэргэдэ эмхидхэгдэ-хэн, Коммунистическэ партийн түү-хэ шудална гот хүтэлэй хоёрдохой жэлэй кружошто хурагшад юм. Ху-ралсалал шэнэ жэлэй эхилхээр мүнөө энэ кружогтойд 14-дхи зан-хыг үнгэргэхээс сулгарба. Түмэр за-май залуу мэргэжлэй нүхэр И. И. Лесовой энэ кружогтыг хүтэлбэрил-нэ.

Заняти эхилбэ. Манай оронни социалистическэ ёһоор индустриализацилха политикын ажаа бөлүүлгэ-лэһэн тухай хөөрөлдөөн болобо, ху-рагшад нүхэр Е. Дедова боложо, ор-оноо социалистическэ ёһоор индуст-

риализацилхадаа манай Советскэ түрэн ямар бэрхшээлнүүдтэй ушар-хан байгаа, энээндэ хэрэгтэй зөө-ри хайшан гээд суглуулагдаһан бай-гаа, манай орондоо социализм бай-гуулгада энэ политикыг бөлүүлгэ-ймар ехэ удхашанартай байгаа гэ-жэ хэлэжэ үгэбэ.

Улаань хурагша нүхэр Смирнов капиталистическэ ороноудай өөһ-дүнгөө хүндэ индустри байгуулхадха хаанаһаа зөөри абадаг байһан тухайн, тэдэ аргануудыг манайхитай хэрэгжэжэ болохогүй байһан тухай, тингээд ороноо индустриализацилха советскэ метод тухай хөөрөбэ.

Ороноо индустриализацилха пар-тийн политикыг таахалдуула, ма-най орон дотор капитализмы дахин тогтоохо гэһэн троцкистууд болон арадай бусад дайсадай хорогто-йбуулганууд партийн ба советскэ арадай бута сохион тухай поезннуудыг бүрихэгшэ В. И. Сав-ченко хэлэһэн байна.

Занятиингаа 2-дохой часай турша-да пропагандист нүхэр Лесовой со-циалистическэ индустриализациин амжалтанууд, партийн XV съезд тухай хурагшадтаа хөөрөжэ үгэбэ. Программна материалыа хурагшад-

таа ойлгосотойгоор, гол түлэб зүбөөр хэлэжэ үгэбэшье, тэрэ хадаа мате-риалаа Советскэ правительствын, Коммунистическэ партийн мүнөө үедэ шийдхэжэ байһан зорилгонууд-тай холбуулан харуулжа шадлаагүй гэжэ тэмдэглэжэ хэрэгтэй.

Занятиингаа эсэстэ пропагандист хурагшадтайгаа ойлгоогүй асуудал-нуудта харюусаад, ээлжээтэ заняти-даа бэлдэхэдээ программаар ха-раалагдаһан материалыа гадна, он-доо ямар материалнуудыг уншахаб гэжэ заажа үгэбэ.

Кружогтой олонхи занятинууд найнаар, илэйн дээдэ хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ. Хурагшад гэртээ но-моо үзэжэ эрээд, занятиин үедэ бо-лоһон хөөрөлдөөндэ эдбхитэйгээр хабаададаг, үзэһэн материалыа ойл-гожо абадаг байна. Гэхэтэй хамта, кружогтой хүдэлмэрийд дутагдалнууд үшөөл би гээшэ. Хурагшад Озель, Г. С. Бадонов гэгшэд үзэһэн мате-риалаараа конспект табилдггүй бай-на. Мүн занятидаа гээдхэ эрээд ушарнууд үшөөл усалдаггүй. Эдэ дутагдалнуудыг дары усалхаха хэ-рэгтэ партийна организаци анхара-лаа хандуула бээ гэжэ найдагдана.

Ж. Донгитов.

Идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэһэн заняти

Часай стрелкын 7-до хүрэхээс байхада, Сэлэнгын аймпортребую-зай бухгалтерийн комнато руу нү-хэр Будаев мэгдэһэн янзатай ор-жо эрбэ. Столой саана хууа са-суугаа номоо дэлгэжэ, хирэ болоод хуудхануудыг яаралтайгаар ир-жаа харана, тэбхэр заахан хуу-данууд дээрэ энэ тэрэ юумэ баг-дадуу түргэнөөр тэмдэглэнэ.

Уданыгшгүй занятиа эхилхэ сэг болобо. Списогый ёһоор кружогтой занятида 17 коммунистууд, ком-сомолцууд ба партийнабэшнэ эдб-хитэд ябаха ёһотой юм. Тээд, ян-варын 11-дэ үнгэргэгдэһэн энэ зан-тида оройдоо 10 хүн сулгарба.

Партийна хуралсалал жэлэй эхилхэнь хойшо энэл занятида хурагшад олоороо сулгарба гэшэ. Заримдаа 5—6 хүн эрээдэг, 4—5 зан-яти оройдоошье болоогүй хэн, — гэжэ кружогтой бурадаг нүхэр Рад-наев хөөрөнэ.

Нүхэр Карнопольцева, та фи-лософско материалын гурбан лэнжэ тухай хөөрөжэ үгэһтэй, — гэжэ пропагандист нүхэр Будаев занятиа эхилбэ. Нүхэр Карнополь-цева энэ асуудалда харюу үгэжэ тадабагүй. Эндэ нүхэр Будаев ме-тодическа алдуу хэ гэжэ наанагд-на. Яахадаа гэхэдэ, нэгэ заняти

дээрэ үзэһэн бүхы материалын нэгэ хүнөө асуунгүй, 3—4 хүнөө асуу-жа болохо байгаа. Өөрынгөө ду-раар хөөрөлдөөндэ хабаадаха хүн байбагүй. Хөөрөлдөөнэй урагшатай ябаагүй дээрэһэ пропагандист өөрөө урдань үзэһэн материалыа дахин дабтаха баатай болобо. «Бидэний олонхимнай энэ темээр юумэ ойлгоогүй. Пропагандистий хэлдээр конспект табиха аргагүй байдаг. Сэхыень хэлэхэдэ, энэ ма-териалыг гэрээшье үзэхэдэмай пропагандист манда туһалсанга-гүй» гэжэ хурагшадын хэлсэнэ.

Философско материалын гол шэнжэнүүд тухай хөөрөжэ зуураа, нүхэр Будаев тэндэ хэлэгдэһэн асуудалнуудай удхыг тайлбарлан хэлэжэ, мин урдаа байһан но-моо уншаад лэ үнгэргэбэ. Энэ те-мээр хөөрөлдөө үнгэргэжэ түсбэ та-бяагүй дээрэһэ ямар асуудалнууд та тусгаар тогтон хэлэхэ тухайгаа пропагандист мэдэбгүй. Гадна, теоретическэ найруулгануудыг тайлбарилхадаа байгаалиһаа ба объектив ажабайдалһаа жэшээ-нүүдэ абажа, тэдэний удхыг ху-рагшадтаа ойлгуулха гэжэ нүхэр Будаев оролдоогүй. Мүн энэ хөө-рөлдөөндөө «Философия», «мате-рия», «объективная реальность» гэхэ

мэтын терминүүдэ олоор хэрэглэ-бэшь, нүхэр Будаев эдэ үгэнуудэй удхыг тайлбарилбагүй.

Нүхэр Будаев философско ма-териализмын гол шэнжэнүүдэе номоо уншажа эхилһэн муртөө, нэгдэхэ, хоёрдохы, гурбадахы шэн-жэ гэжэ илгээгүй, марксистска фи-лософско материализмда эсэргүүс-сэн тэмсэдэг идеализмын хархис удха тухай, тэрэни буржуазин хэрэг-лэдэг тухай юушье хэлэжэгүй.

Пропагандистын хэлэхэ дүүргэ-һэнэй нүүлээр нэгэшье хүн асуудал хураагүй. Энэ юу гэршэлнэб гэхэдэ, нүхэр Будаевтай хоёр час соо хэлэхэшье хурагшадтай ойлгоогүй байһанинэ гэршэлнэ.

Партийна экин организациин сек-ретарь нүхэр Макаров коммунист-нуудай политическэ хуралсалыг му-гаар хүтэлбэрилнэ. Кружогтой хура-гшадтай занятидаа нимэ олоороо эр-дэггүй баримтануудыг, занятинуудай идейнэ талаараа доодо хэмжээндэ үнгэрдэгые мэдэжэ байгаад, нүхэр Макаров ямаршье хэмжээ абана-гүй. Партийна суглаан дээрэ комму-нистуудай политическэ хуралсал тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдэнэ-гүй.

Б. Ширеторов, манай корреспондент.

Парторганизацинуудай секретарьнуудай, агитпунктнуудыг даагшанарай семинар

СССР-эй Верховно Советдэ хунга-ха хунгалтада бэлдэхэл Бичурин аймагта хаа хаанагүй эхилбэ. Оки-но-Ключевской МТС-эй харьяата колхозуудай партийна организаци-нуудай секретарьнуудай, агитпункт-нуудыг даагшанарай семинар боло-жо, хунгалтада бэлдэхэлэй үдэ ямар хүдэлмэрийн ябуулдаха ёһо-той байһан тухайда тэдээр жааби-р абаба. Семинарһаа тараһанайнгаа нүүлээр парторганизацинуудай сек-

ретарьнууд, агитпунктнуудыг даа-гшад нотагуудта бусажа, агита-торнуудай семинар үнгэргөө. Мүнөө агитаторнууд 10—10 гэрнүүдэ даагаад, хөөрөлдөө үнгэргэжэ бай-на. Агитпунктнууд түхээрэгдэ.

Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо үнгэргэгдэһэн семинар дээрэ агита-торнууд советскэ хунгуулиин систе-мын принципүүд тухай хөөрөлдөө хэбэ.

Энэ колхозой № 1 МТФ-гэй бү-ридалхэ коммунист-агитатор Е. Коробков найнаар хүдэлмэрийнэ. Тэрэ хадаа фермын малшадые «СССР-эй хүдөө ажыхыг саашадань хүгжөөжэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолтой, мүн тэрэний нүүлээр гараһан парти, правительствоын тогтоолуудтай та-нилсуулаа.

М. Фалилеев.

Сэлэнгын аймагтай Загастайн сомо-ной Сталиной нэрэмжэтэ колхоз ний-түнгээ мал үсхэбэрлэхэ 1953 онойн-гоо тусомыг үзүүлэн дүүргэжэ, малай убалжэжэ муу бэшээр үнгэргэжэ бай-на. Энэ колхозой малшан Цыбын Аму-рова нёдондо жэлдэ 100 буруу адуу-лаа, тэдэнь найнаар ороондо оруу-лаа. Үнгэргэжэ жэлдэ нүхэр Амурова 520 ажалта үдэр олоо, хоёр буруу нэ-мэлтэ түбэри абаа, ажалта үдэр бу-ригөө 1 килограмм тарла аванс абаад байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ц. Амурова.

А. Мантаевый фото.

Тоосоото ба тоосоото-хунгуулиин суглаанууд үнгэргэгдэнэ

Мухархээрэй аймагтай колхо-зуудта тоосоото ба тоосоото-хунгуу-лиин суглаануудта бэлдхэл ябуу-лагдажа байна.

«Победа» гэжэ хүдөө ажыхы ар-тельдэ колхозой зөөри бүрид-хэлгэ үнгэргэгдөө. Нүхэр Черка-сов түрүүлэгшэтэй шалгалтын ком-исын үнгэрһэн жэл соо колхозой финансова ябуулгыг шалгажа байна. Тэндэ жэлэй тоосоо табиха талаар хүдэлмэри түлэг дундаа ябуулдаг-на.

Колхозой хүтэлбэрлэгшэд, брига-дирууд болон фермэнүүдэ даагша-нар суглаанда бэлдхэлэ зуураа, социалистическэ мурьсөөнэй дүн гаргана. «Победа» колхоз «Комму-низм» гэжэ хүдөө ажыхын артель-тэй мурьсэлэг. Наяхан үнгэргэгдэ-һэн шалгалта «Победа» артелиин гешүүдэй үнгэрэжэ жэлдэ амжал-татайгаар хүдэлмэрийнхэниг харуу-лан байна. Тус колхоздо малай үбэлжэлгэ эмхитэйгээр үнгэргэгдэжэ байна. Хабарай тарилгада бэлдхэл-лэй талаар нилээд хүдэлмэри хэгдэ.

Ленинэй, Калининэй нэрэмжэтэ (Зандин), «Искра» колхозуудта тоо-соото ба тоосоото-хунгуулиин суг-лаанууд үнгэргэгдэбэ. Аймагтай бүхы артельнүүдтэ жэлэй тоосоон табилда-жа, социалистическэ мурьсөөнэй дүн гаргана. Энэ шухала хэрэгые бөлүүлгэдэ МТС-үүдтэй тоо бүрид-хэлэй хүдэлмэрийгшэд, мэргэжл-тэд болон хүтэлбэрлэгшэд туһалам-жа үзүүлнэ.

Н. Цыбенев.

Олзоборилгын кооперациин предприятияудай саашанхи зорилгонууд

Ажалшадый материалыа эрилтэ-нүүдэ хангалтада олзоборилгын коопераци ехээн үүргэ дүүргэнэ. Энэ системын предприятияуд ажал-шадый үргэн хэрэглэлэй эд товар үйлдбэрлэгдэг гэшэ.

Манай республикын олзоборил-гын коопераци бүхидөө үнгэрһэн 1953 ондо түсбөө үзүүлэн дүүргэ-һэн, үргэн хэрэглэлэй эд товар 1952 онойхиноо 5,5 миллион түхэригтэ үлүү ехээр үйлдбэрлэһэн бай-на. Нүүлшын жэлнүүдтэй туршала системын предприятияуд үйлдбэ-рилгэн гаргадаг продукциингаа ас-сортименты нилээд үргэхдөө, үй-лэдбэрийн шэнэ процессүүдэ нэб-тэрүүлээ. Жэшэнь, амхартануудта шаажан гүйлгэдэг, трикотажна до-тор хубсаһа, оймхонуудыг оёдог, паншерна сеткэтэй ороноудыг бү-тээдэг болоо.

Гэхэтэй хамта, республикыннай олзоборилгын коопераци ажалша-дай улам уургажа байгаа эрилтэ-нүүдэ үргэн хэрэглэлэй эд бараа-гаар хүсэд хангажа үшөөл шадла-нагүй. Энэ системын хүдэлмэрийн гол дутагдалнуудай нэгэниин юуб гэхэдэ, хүдөө нотагуудтай олзоборилгын артельнүүдтэй олонхи үй-лэдбэрийнхөө программануудыг сар болзор соонь дүүргэлэггүй байна.

Үнгэрһэн 1953 ондо системын 47 артельнүүдтэй аяар 29-ниинь валов-ой продукци үйлдбэрлэхэ жэлэйнгэ-тэ түсбүүдэ дүүргэнгүйгөөр, республикынгаа ажалшадта горь-тойхон хэмжээнэй продукци дутуу үтөө.

Үргэн хэрэглэлэй эд товарай ас-сортименты үргэхдээхөөр олзоборилгын артельнүүдтэй, промкомби-надуудай урда шанга эрилтэнүүд табилданхай. Энэ зорилгоёо бэс-лүүлэн, зарим артельнүүд бага бэшэ амжалтануудыг туһална, үй-лэдбэри дээрэ түрүү процессүүдэ нэбтэрүүлэн, шэнэ продукци бүтээн гаргана. Гэхэнь, олзоборилгын артельнүүдэ бүхы дээрэн абаад үзэхэдэ энэ талаар ехэнүүд дута-галтай. Жэшэнь, нёдондо жэлдэ системын артельнүүдтэр 52 ондоо зүйлэй продукци үйлдбэрлэгдэхэ аад, оройдоол 24-ниинь үйлдбэри-лэгдэһэн байна. Хирпинсэ, мебель, трикотажна хубсаһан, үбэлэй мал-гай гэхэ мэтын товарнууд тон багаар үйлдбэрлэгдэнэ.

Кяхта городтохи олзоборилгын ар-тель (правлениин түрүүлэгшэ нү-хэр Чебаков) жэл соо оройдоо 9 ондоо зүйлэй продукци үйлдбэ-рилхэ түсбэтэй аад, булгыннэ дүүргэжэ шадлаагүй. Бичурин аймагтай Тельманэй нэрэмжэтэ олзоборилгын артелиин түрүүлэгшэ нүхэр Александрович түсбэ дүүргэ-хын түлөө шангаар тэмсэжэгүй, би байһан арга боломжонуудаа гүйсэд хэрэгжэжэ шаданагүй, ма-шина эсэмгүүдэнийг минл байдаг ушар олон үзэгдэдэг. Тимнээһнэ колхозууд ба МТС-үүдтэ ехэ хэ-рэгтэй хирпинсэ, хөөрөгдгэмэл модон тон багаар үйлдбэрлэгдэнэ. Байкало-Кударын, Иволгин, Хорин, Баргажанай аймагуудай олзоборилгын артельнүүд баһал нимэрхүү байдалда оронхой.

Дурсагдагша олзоборилгын ар-телинүүдтэй хангалтагүйгөөр дэлмэрлэгдэһэн гол шалтаг-юуб гэхэдэ, тэдэний хүтэлбэри шэд ажажыгаа зүбөөр удари-жа шаданагүй, хүдэлмэрийшэд гөө дунда социалистическэ мур-сөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, Бичу-рин түсбэеи заагагүй дүүрүг-усласи байгуулнагүй. Тимхэ-най шанартай продукци үйлдбэрилхэ гэшэ артельнүүдтэй эршэ-шухала механизацитай нэгэн м. Артельнүүдтэй гехиническэ шал-тын таһагай начальнигууд пр-одукциин шанарай түлөө гүйсэд-рюусаха уялгатай.

Артелинүүдтэй хүтэлбэрлэгшэ эдэ эрилтэнүүдэ бөлүүлэхын тү-лөө үшөөл нулаар тэмсэнэ. Бичу-ринпромсоведэй аппаратай дэлмэрлэгшэд ажал ехэтэй хүд-мэрийн механизацитай, үйлдбэ-рлэ шэнэ технологи нэбтэрүүлхэ социалистическэ мурьсөө эмх-хэхэ талаар үнгэрһэн жэлдэ тельнүүдтэй хүтэлбэрлэгшэ практическа туһаламжа баг-уулуулээ. Энэ жэлэй хүдэлмэ-ртэдэ алдууланууда дабхагаар оролдохо ээргэтэйбди.

Үргэн хэрэглэлэй найн шанар эд бараагаар ажалшадые элбэг-хангаха талаар парти ба пра-вительствын табиһан зорилгонууд бөлүүлхын тулада Бурят-Мо-нгой олзоборилгын коопераци ехэ-н хэмжээ-ябуулгануудыг харуу-ланхай. Хүдөө нотагуудтай олзоборилгын артельнүүдтэй хүтэлбэ-рлэгшэд шадбари мэргэжэ дээшлүүлхэ зорилгоор тусхай х-жээн абтажа байна.

1954—1955 онуудай туршала-д хэрэглэлэй эд товарай үйлд-бэрлэг 1,5—2 дахин дээшлэхэ, рэ тоодо оймхо оёлого — 1,6 да-хын гүйлгэдэг үйлдбэрлэг — 2, нан гутал оёлого—1,5, мебель, үйлдбэрлэг — 2 дахин дээшэ-байна.

Продукци үйлдбэрлэгшын шэлхэтэй хамта, тэрэний ассор-мент нилээд үргэхдээхэ ба т-нарын ехээр найжаруулагдаа. Трикотажна хубсаһанууд тү-һантайгаар оёдохо, мебельнү-гөөр, бүхөөр хэглэдэг боло-Тимхэдэ хурустайна шэлээр нартануудыг хэлэг болохобди.

Олзоборилгын артелинүүдтэй тэлбэрлэгшэд партиин ЦК-сентябрьска Пленумэй шийдхэ-ринүүдэ бөлүүлэн, колхозу-болон МТС-үүдтэй договор ба-лан, хүдөө ажыхыда хэрэглэгдэ-һэн продукци элбэгээр үйлдбэри-лэгдэһэн. Энэ зорилгоор 1954 он-700 шарга, паринково 4100 ра-3000 бочко ба бусад юумэнүүд үйлдбэрлэхэ гэжэ хараалагдаа.

Артелинүүдтэй правленинүүд үдэрнүүдхэ эхилжэ нарын, ив-талына ба жэлэй түсбүүдэ дүүр-хын, продукциингаа шарныг эр-найжаруулхын ба өөрын үн-химдаруулхын түлөө эрид тэмсэ-ёһотой. Тингээл хадаа артели-нүүд гээгдэлхэнь гаргажа, ашаг-зотойгоор хүдэлмэрийгдэ болохобди.

П. Еременко, Бурмонпро-соведэй правлениин түрүүлэгшэ

Гол шухала асуудалнуудыг мууса шийдхэнэ

Куйтунска МТС партийн ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоолыг хангалтагүйгөөр бөлүүлнэ

КПСС-эй Центральн Комитетэй сентябрьска Пленумэй тогтоол хүд-өө ажыхыг дам саашадань хү-жөөжэ ябадалда машинно-трактор на станцинуудай шийдхэнь үүргэ дүүргэхэ байһынь тэмдэглэһэн байна. Энэ тогтоолой гараһанай нүүлээр дүрбэн нара үнгэрбэ. Тээд энэ турша соо Куйтунска МТС өөрынгөө хүдэлмэрийн хэр дээрэ шэнэхдэн найжаруулха, харьяата колхозуудайнгаа ажа-лынь саашадань хүжөөжэ хэрэгтэ-ймар туһа хүргэнэ?

МАЛАЖАЛДА АНХАРАЛ ТАБИНАГУЙ

Партийн ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй нүүлээр Баргажанай аймагтай колхозууд ба Куйтунска МТС-түбхын түрүүн, малай үбэл-жэлгэе найнаар эмхидхэхэ, ний-тингээ малай тоо толгойго олошо-руулха, тэрэний ашаг шэмэнь дээ-шлүүлхэ хэмжээ-ябуулгануудыг харааллан байна. Энээнэй нүүлээр колхозуудай хүтэлбэрлэгшэд, МТС-эй директор В. Сабылиин хүд-лэмэрийн дүүрбэ гэгдэлдэ на-наагаа амаржа, тэрэ харааллан хэмжээ-ябуулгануудаа бодото дээр-нэ бөлүүлхын түлөө тэмсэнгүй, бүхы хүдэлмэрээ уряагаар хизаар-тайлан юм. Энээн дээрэһэ боложо аймагтай колхозуудай малажал эхэ бэрхшээлтэй байдалда орожо, нүүлшын гурбан нарын турша соо адуу малай тоо толгойнышье нилээд үшөөрһэн, мүн ашаг шэмэньшье доо-шоһон байна.

Адуу малай харууналга ба элэ-дүүлгын тон муугаар табилдан дээрэһэ аймаг доторхи бүхы эбэр-

тэ малай 33 процентн, хони ямаа-най 25 процентн, гахайн 50 про-центн, адуу морилой 14 процентн хүсэ шадал муутай болобо. Нүүл-лэй үедэ аймагтай олонхи колхозуудта олон тоо толгой адуу мал гарзал-хан байна. Эдэ бүгэдэ тэсэшгүй ябадалыг усалдахын түлөө зохи-хо хэмжээн мүнөө абтанагүй. Гэхэтэй хамта, аймагтай колхозууд адуу ма-лаа өөрын хэрэгсэлдэ гээд, олоо-рын худалдажа, үүсэлжэ хорооно. Ганса нүүлшын гурба нарада адуу малай гарзалхан ба гаргашалагд-һан дээрэһэ аймаг дотор олон тоото эбэртэ мал, тэрэ тоодо 513 үнээн, олон хони ямаан, 1747 эхэ хонин хороһон байна.

Нүүлэй үедэ адуу малай ашаг шэмэ эрид доошолһон байна. Үнээ-дэй харууналга ба элэдүүлгыг муудхаан, мүн эдэниин сар бол-зортын наангүй шэрэгэһэн дээрэ-һэ нүүлшын гурбан нарын турша-да үнээн бүриһөө оройдоо 41,7 литр йу хааба. Тинхэдэ Уланай сомоной Ленинэй нэрэмжэтэ, Баянголой сомоной Калининэй нэрэмжэтэ колхозууд 16—25 литр йу наһан байна.

Малажалдай нимэ бэрхшээлтэй байдалда ороһон шалтагаанинь юуб гэхэдэ, колхозой хүтэлбэрлэг-шэд гээд ба Куйтунска МТС-эй ди-ректор В. Сабылиин адуу малай үбэлжэлгэдэ харюусалгагүйгөөр ханданан ябадал болоно. МТС болбол колхозой бүхы хүдэлмэрийн хүтэлбэрлэгшэ ба эмхидхэгшэ бо-лоо гэжэ нүхэр Сабылин мүнөөшье болотор ойлгодоггүй. Тэрээн дээрэ-һэ малай үбэлжэлгэдэ МТС-эй

зүгһөө колхозуудта ямаршье туһа-ламжа үзүүлэгдэнгүй гэхэдэ алдуу болохогүй.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН МЭРГЭЖЭЛТЭД ЁНОТО НУУРИЯА ОЛООДУЙ

МТС-эй шадтаа ороһон хүдөө ажыхын мэргэжэлтэд — зоотехни-гүүд, ветеринар хүдэлмэрийгшэд мүнөөшье болотор хүдэлмэрийнхөө нуури олоодуй, тэдэний олонхи ажалдаа лаб оронгүй, үшөөл кан-целяр соогуур нуунаар. Колхоз бү-хэндэ томилогдон зоотехникүүд ба ветеринаруудыг МТС-эй дирек-ции зүгһөө найнаар хүтэлбэрлэг-гүй, тэдэнь хэн ямаршье эрилтэ хэнзгүй, тэдэний хэлэн хүдэлмэ-рийн хөншье харана шалгангүй. МТС-эй дэргэдэ главна зоотехник нүхэр Лауль ба ахалагша ветери-нара врач хүдэлмэрийгшэд. Тээд тэдээр хээ хүдэлмэрээ олоодуй, колхозуудта бодото туһаламжа үзүүлэггүй.

МТС-эй хүдөө ажыхын мэргэ-жэлтэдтэй харюусалгагүйгөөр хүд-лэмэрийн дээрэһэ малажал зоотехникческэ заабарин ёһоор бэшэ, харин хуушанай, урданай ар-гаар эрхилэгдэнэ. Энээн дээрэһэ адуу малай харууналга, элэдүүлгэ тон муугаар эмхидхэгдэһэн, энэ шухала хүдэлмэрийн найжаруул-хын, шэнэхдэхын тулада эрд тэм-сэ хэгдэнгүй.

Малай фермэнүүдэй ажал ехэтэй хүдэлмэрийнхэ механизацитай талаар МТС ехээн хэмжээ-ябуул-гануудыг харааллан байна. Энэ үбэлэй турша соо тус МТС-эй харьяата табан колхозуудай хү-

нэй-товарна, гахайн фермэнүүд механизацилдаха байгаа. Тээд энэ хүдэлмэрийн маргашаһан байха юм.

ТАРЯНАЖАЛ МУУГААР ЭРХИЛЭГДЭНЭ

Мүнөө аймагтай колхозуудта орооһото культурын үрлэн минл 72,4 процент хангаданхай. Тинхэ-дэ Калининэй ба Сталиной нэрэм-жэтэ колхозууд 53—65 процентныг хаагаа. Эрэхэ тарилгада үрлэне бэлдэхэ хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдана. Нүүлшын гурбан на-рын турша соо 12700 центнер үр-лэһнөө 5800 центнерын сээрлэг-дэ, тинхэдэ энээнэй оройдоо 1100 центнерын тарилгын кондиция хүргэгдэнхэй. Зарим колхозууд, жэшэнь, Баргажанай сельсоведэй Сталиной нэрэмжэтэ колхоз үрлэ-сээрлэгшын хүдэлмэрийн эхилэггүй байна.

Колхоз бүхэндэ хартаабын үр-лэн ехэ дутамаг. Калининэй нэрэм-жэтэ, «Большевик», мүн Уланай сомоной Сталиной нэрэмжэтэ кол-хозууд хартаабын үрлэнгөө орой-доо 16—21 процент хангаданхай. МТС-эй агрономууд Молонова, Да-шева, Чойропов гэгшэд орооһото культурануудай үрлэне сээрлэгхэ хүдэлмэрийн муугаар эмхидхэнэ байна.

Үбэлэй агротехникческэ хэмжээ-ябуулгануудта анхалар багаар та-билдана. Тарянай полинууд дээр-аргал шэбхэ гаргаха түсбэ орой-доо 19,5 процент дүүргэгдэбэ. Мүн үнэйн, шубуунай аргал гэхэ мэтэ зүйлнүүд тон багаар суглуулагда-ба, тарянай газарта саһа тогтоо-хо, уһалагдадаг газарта мүнхэ хүр-гэхэ хүдэлмэри бүришье ябуулагд-нагүй.

Аймаг дотор 13 шаху мянган гектар уһалагдадаг тарянай газар

ТҮРҮҮ ДҮЙ ДҮРШЭЛЫЕ ҮРГЭНӨӨР ХЭРЭГЛЭЕ!

Тугалнуудыг түлгэдэдэггүй байрада түлжүүлнэ

«СССР-ий хүдөө ажаахы саашаа дүйжээх хэмжээнүүд тухай» КПСС-ий Централны Комитедэй сентябрьска Пленумей тогтоолыг Сэлэнгийн аймагтай Загастайн сомон-ий Сталиний нэрэмжэтэ колхозой племенной үнээдэй хүнэй-товарна фермын малшад, Сэлэнгийн МТС-нээс эдээх хүдэлмэрилжэ байхан нэмэгжэлтэд — зоотехник А. С. Третьяков, ветеринарна врач И. С. Буркин гэшүэд тон ехэ найшаалтайгаар угтаад, наукин туйлалтанууд болон түрүүшүүлэй дүй дүршэлые ажал хүдэлмэрилжэ зорингойгоор нэбтэрүүлжэ байна. Колхозой племенной фермэд үнээдэй, тугалнуудай хойнохоо харууналга ба тэдэний эдээлүүлжэ найнаар, зүбөөр үнгэрэгдэнэ. Энээнэй ашаар үнгэрэн жэлэй декабрь соо ноябрь нарынхда орходоо фермэ 5000 литр хү үгүү ехээр наалан байна. Фермын түрүү наалишан комсомолка Цыбик-жигжид Жамбалова үнгэрэн декабрь лара соо үнээн бүриһөө дунда эрэгээр 600 литр хү наажа, эрхим амжалта туйлаа.

Энэ фермын наалишад болон тугалнад тугалнуудыг шэнэ, түрүү арга методээр түлжүүлжэ хэрэгтэ ехэ анхрал хандуулна. Мүнөө үбэлжэлгын үелэ гараһан тугалнууд түлгэдэдэггүй байрада байлгагдаад, угжа хүхүүлэгдэн түлжүүлэгдэнэ. Зарим түрүү колхозуудай дүй дүршэл дээрээх харахдаа энэхэн сагай эрхэ байдалда тугалнуудыг 20 градус хүртээр хүйтэн байрада байлгажа түлжүүлжэ ядагдхыггүй, харин бүри найнаар түлжэлдэг байна. Мүнөө энэ фермэд тугалнууд түлгэдэдэггүй байрада байлгагдаад, угжагдажа байһанай ба үдэршын сээр агаарта гаргагдажа байһанай ашаар урда урдынхда орходоо хураггүй түгөөр томо болоно. Хэрбээ 1952 ондо, 1953 оной эхээр гараһан тугалнуудай амидын шэгнүүр сүүдхэдэ дунда эрэгээр 450 грамм нэмэжэ байһан наа, үнгэрэн ноябрь, декабрь нарануудта гараһан тугалнууд түгөөр 15 хонотороо сүүдхэдэ 800 граммаар, зариманын 1000 — 1200 граммаар нэмэжэ байна.

Тинхэдэ, энэ амжалта мүн тугалшан Бутын Ойдоповаг тугалнуудыг зүбөөр ба найнаар, саг болзортоо харууналжа, эдээлүүлжэ, сээр агаарта гаргажа байһанай ашаар тугалгада гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Нүхэр Ойдопова тугалай түрэхтэй тасуу найнаар ба зүбөөр харууналжа, эдээлүүлжэ эхилдэг байна. Түгөөр час тухай болоод байхадан тугалай эхын уураг уулгадаг юм. Зарим тугалай уужа үгэхэгүйд, баганааршын наань хубаруулан 200—300 грамм шуджаа уулгадаг байна. Тингэдэ үдэр соо тэрэ 4—5 дахин тугалнуудаа угжаар эдээлүүлжэ. Нэгэ эдээлүүлгэдэ 1200 грамм-наа дээшэ хү тугалда үгтэдэггүй. Эндэ наа түрэн тугал эхэлдэ долоогоноойнгоо нүүлдэ түлгэдэдэггүй байра соохы клеткэ соо абаашагдажа оруулагдадаг.

Хэрбээ наа гараһан тугалдань эхын уураг урда уулгалаандаа орходоо дахин уулгахадаа ехээр

уулгабал дотороо үдэшэдэг гэжэ нүхэр Ойдопова өөрынөө дүршэл дээрээхэ элэрүүлэн байна. Тугалнуудай бэын энхэ элүүрээр, түгөөр хүгжэжэ, халуун хүйтэндэ тэдэнэрэй дадамгайгаар түлжээхэ ябадалда нүхэр Ойдопова онсо анхрал хандуулдаг. Үдэр бүри тэрэ тугалнуудаа хирмажа сээрлээд, сээр агаарта, түрүүшээр 5—10 минута соо, тингэдэ дахдаа дахдаааар 1—2 час тоо гаргажа ябуулдаг. Ингэжэ тугалнуудыг хүйтэндэ дадамгайгаар түлжүүлхэдэ, тэдэнэр 35 градус хүйтэндэ паза хамаагүй гүйлдэжэ, оодоролдож, наадажа байдаг. Гадна, сээр агаарта гаргагдажа байдаг тугалнууд үбнэ тэжээл найнаар, ехэ дуратайгаар эхидэг байна. Газда гаргадангүй байһан тугалнууд үбнэ тэжээл дурата дургүйгөөр, багаар эхидэг юм.

Тинхэдэ наа гараһан тугалыг 10—15 хоноторын шүүшүүлэггүй байлгажа гэшнэ саашада тэрэнэй найнаар түлжүүлжэ эхэнэ удахшанартай байдаг. Наа гараһан томо 35—40 килограмм шэгнүүртэйшэ тугалнуудыг түлгэдэдэггүй байра соо эхын уураг угжажашы байгаа наа, хоёрдох, гурбадах үдэртөө дотороо үдэшэлдэг байна. Энэ юун дээрээхэ болоно гэхэдэ, уураг ехэ тонолгойт байгаад наа гараһан тугалай хото хүсэд шэнгээжэ шаданагүй.

Наа гараһан тугалнуудаа шүүшүүлжэ, тэнхэ тамирьшын алдуулахгүйн ба саашада доторын мүүдүүлхгүйн тулада нүхэр Ойдопова тэдэндэ түрүүшын үдэр хоёр дахин эхын уураг угжаад, гурбадахдаа хахад литр уураг соо 10 процент овсёй гү, али ячменин кофе холилдог юм. Эхэнхдэ тэрэ овсёй гурилаар өөрөө кофе бэлдэхэдэг. 100 грамм овсёй гурил абаад, тэрэнэ скомородка соо хүрин хара болооторын дүргэдэг юм. Тэрэ дүргэдэ, наа гурилаа бусалжа байһан нэгэ литр уналда хэжэ худхалаг байна. Тингэдэ 5 минута тухай бусалһанайн нүүлдэ 10 грамм дабаа хээд, марляар шүүдэг байна. Ингэжэ кофе хээд, наа гараһан тугалай 10 хоноторын эхын ууратгай бүндэ холин уулгадаг байна. Саашаа тугалнууда дабаа, хөө, үнэйгэ гэжэ мэтлин минеральна тэжээлнүүдээр нэмэлтэ тэжээл үгтэнэ.

Залуу мал түлжүүлгын элэ түрүү аргануудыг хэрэглэһэнэйнгэ ашаар нүхэр Ойдопова энэ жэлдэ абаһан бүхы тугалнуудаа хүсэ шадал найнтайгаар томо болгожэ байна. Харин үнгэрэн жэлнүүдтэ энэ фермэ дээрэ абаһан тугалнуудай 20 шахуу процентнь гараалдаг нэн.

Нүүлэй үелэ энэ фермын бүхы хүдэлмэрилгэдэ болон мэргэжлэт, мүн тугалшан Бутын Ойдопова үнээдэй хү үгэлгыс бүри дээшлүүлжэ ба тугалнуудай амидын шүүнүүрыг сүүдхэдэ дунда эрэгээр 1000—1200 грамм-наа доошо бэшээр нэмэжэ байха зорилго урдаа табья.

С. Крупенко, Московско ветеринарна академийн аспирант, Загастай тосхон.

Томодхогдоһон фермын барилга эхилбэ

Партийн ЦК-гэй сентябрьска Пленумей тогтоолыг ажжалтатгайгаар бэлдүүлхын тулада манай колхозой гэшүүд энэ жэлдэ ажал ехэтэй хүдэлмэрилжэ хүсэд механикхал, хүнэй-товарна томодхогдоһон типовой фермэ бариха гэжэ шийлэһэн байна. Энэ фермэ дээрэ 100—100 толгой үнээдэй байха хоёр, 95 тугалай байха типовой байранууд, 25 хайхан байха нэгэ байра, наалгын цех, тэжээл буйлуулан найжаруулагдхы, худал, хүнэй танаа, улаан булан, корпслэдууд болон бусад нэмэтэ тэжээлүүд хадгалжа хранилгын, наг шөбхэ гаргажа байха талмай, мал искуственнаар ороондо оруулаха пункт, 10 толгой малай байха изолятор, силоснэ арбан башы, малшадай хууха гэрнүүд гэжэ мэтлин сэхэн барилганууд 7,75 гектар талмай дээрэ болохоодоо юм. Энэ барилгануудай зариманын аперинг 1 болотор, бэшынь тэрэнэ хойшо бариха гэжэ хараалгаланхай.

Энэ барилгыг наадгүйгөөр ябуулхын тулада колхозой правлени зохио хэмжээ-ябуулгануудыг харааллан байгаа. Мүнөө барилгын хүдэлмэрилгэдэ эхилдэ, түлэг дундаа ржажа байна. Үнээдэй байха типовой байрын барилгада мүнөө үдэр бүри 35-наа 50 хүртээр хүн ажаллана. Энэ барилгын хүдэлмэрилгэдэ ашаар хойр автомашина, «С-80» гэжэ маркын нэгэ трактор саг үргэлдэ хүдэлмэрилнэ. Тинхэдэ барилгын модо бэлдхэл дээрэ 12 хүн томилогдонхы. Мүнөө фермын барилгын орхон 250 кубометр модон бэлдхэгдээд, 75 кубометрны зөөгдөө. Гадна, колхознигууд болон Суулгын МТС-эй механизаторнууд барилгада орхон 30 кубометр шулуунуудыг бэлдхэжэ зөөгөө. Энэ хүдэлмэрилдэ мүнөө 7 хүн ябана. Нүүлэй үелэ типовой байрын фундамент табирын тулада газар гэхдээгдэжэ 160 нүхэн малтагдаа.

Барилгын хүдэлмэрилгэдэ эрхэ бүри үргэдэжэ байна. Үбэлэй үеын хүдэлмэрини шамдуулха зорилгоор колхознигууд бутладаа ажалдаа ябана. Мүн наалишад Дараева, Ирднеева, Вулытова, Жамсаранова, хонишод: Цыбикова, Дондукова, Будаева болон бусад малаа харууналжа, эдээлүүлхыгнээ захнабар барилгада хүдэлэлсэжэ, үдэрэй нормые 110—120 процент дүүргэнэ.

Малай байрануудыг бариха хүдэлмэрилдэнай Суулгын МТС эхэн тулаламжа үзүүлнэ. МТС-эй мэргэжлэт-техникүүд барилгыг техникческ талаарш хүтэлбэрилнэ, механизаторнууд ажал ехэтэй гол хүдэлмэрилүүд машинануудлаара бүтэнэ. Тинхэдэ манай колхозы шөфтээ абаһан «Забайкал-трансстрой» трест томодхогдоһон фермыннай барилгын хүдэлмэрилүүдэ хэлсэхээр договор баталда, мүнөө барилга дээрэ хүдэлмэрилжэ эхилбэ. Барилгын хүдэлмэрилүүдэ трестын инженер В. А. Фалк хүтэлбэрилнэ.

Б. Ширабнимбуев, Мухаршээрэй аймагтай Андреевэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшын орлошю.

Посольск тосхондохи (Набанск) хүдөөтэй библиотекэ културна ехэ хүдэлмэрил хэвэ. Найхан эндэ КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумей материалнуудыг пропагандалхын тулада уншагшадай конференци үнгэрөө. Энэ библиотекын өмхидхэн нүүлдэ библиотечкүүд заганадаа, малшадай бригадануудта хүтэлбэрилдэг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Байкал» колхозой загана барилгын № 1 бригадта ном зөөгшэ комсомолка Екатерина Попова. Библиотекы даагша Г. П. Трескинтей номуудыг ланга абажа байна.

А. Мантаевый фото.

Манай библиотекэ

Хонхолойн хүдөөтэй библиотекы даагшаар хүдэлмэрилжэ эхилдээр жэл хахал боложо байнаб. Энэ библиотекыг тушаажа абахадам, гэр байрагүйд дээрээхэ МТС-эй улаан булан соо байһан юм. Оройдоо 1000 гаран ном бин нэн.

Мүнөө библиотекэмнай тусгаар байратай болонхой. 2000-аад шахуу номтой юм. 400-аад уншагшадтай би. Библиотекэмнай үбэлэй үелэ найнаар бэлдхэгдэнхы. Уншагшын тусгаар зал өмхидхэгдээ. Ажалангаа нүүлээр колхознигууд болон МТС-эй хүдэлмэрилгэдэ библиотекэдэ ержэ ном, газет, журналнуудыг холодоо уншажа байдаг. Хүнүүдэ ном уншаха дуратай болгохо, тэдэнэртэ номин номуудыг шэлэжэ ололсожо үгэхэ гэшнэ тон шухала. Жэшээнь, МТС-ий хүдэлмэрилшэн Степан Земсков библиотекэдэ холо эрэлдэг. Ямар ном уншахадамнай номин ааб гэжэ намда хандадаг нэн.

Эгээл номин, тон удха найнтай гэжэ ханадаг номуудаа тэрэндэ дурдхадан байнаб. Нүүлэй үелэ тэрэ хадаа Галина Николаевнагай «Таряа халатга», В. Ланский «Шинэ эрье тэшэ», В. Кожеников «Амидларата улан», Х. Намсараев «Үүрэй толон» болон бусад олон номуудыг уншаба.

«Искра» колхозой холын гүүртэ-нүүлдэ малшад библиотекэдэ дуратай сагтаа ержэ, ном абажа уншаха аргагүй. Тинхэдэ тусгаар нүүлдэ библиотекэнуудыг өмхидхэжэ элгэдэг байһаб. Тинхэ гурбан библиотекэ өмхидхэнхыб. Тэлэ-нэй тус бүридэнэ 15—20 ном бин. Тинхэдэ номуудын 10—15 хонгод лэ нэлгэдэжэ байдаг.

Манай библиотекэ тон найнаар хүдэлмэрилнэ гэжэ яажа болохо. Дууту дунда зүйлнүүд яһала бин. Библиотекэмнай уншагшын зал багадаа, стол, стул, шкаф гэжэ мэтэ юумэмнай дутамаг. Тэдэ хэрэгтэй зүйлнүүдэ худалдан абаха гэхэдэ, манай Хонхолойн сельпогый магазинда, мүн аймагтай центрын магазинуудташэ олонхы ушарта байдаггүй.

Понамарева, Мухаршээрэй аймагтай Хонхолойн хүдөөтэй библиотекы даагша.

ШУХАЛА ХҮДЭЛМЭРИ ТООГДОНОГҮЙ

Партийн ЦК-гэй сентябрьска Пленумей тогтоол соо хүдөө нота-гуудай културно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрини эрид найжаруулха тухай шухала зорилгоонуд табигдаһан байна. Пленумей тогтоолой толилогдоһоор нилээд улаан саг үнгэрөө. Тинн Закаменай аймагтай културно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд ямараар хүдэлмэрилжэ байнаб гэжэ харуулха хүсэлтэй бин.

Цакир тосхондохи аймагтай Културын байшан (директорын нүхэр Очиров) өөрынөө хүдэлмэрини зарим тэдэ найжаруулаа. Эндэ ажалшадта кинокартинанууд харуулагдана, ураннайханай самодетельности концертнүүд табидагана, нүүлдэ үдэл хоёр гурбан концертнүүд харуулагдан, элбэ тем дээрэ арбаад лекци уншагдаһан байна. Байшан дотор элбэ диаграммнууд ба фотомонтажууд бин болгондонхой. Гэбэшэ, аймагтай Културын байшан соо холодоо шахуу хүйтэн байдаг. Суглаандаа ерэгшэд гү, али лекци шагнагшад хубсататгаа хуудаг болонхой. Тэндэ хадагдаһан портретүүд ба диаграммнууд хирэ тоондон дарагдаһанхай. Драматическа болон дуунай кружогуудай хүдэлмэрилдэ аймагтай центрын ажалшады

РЕДАКЦИДА ЕРЭН ШҮЛЭГҮҮД ТУХАЙ

(ШЭНЖЭЛЭЛ)

Эдэ шүлэгүүдэ хаража үзөөд, аба абаһан ямар юмэ тэмдэглэхэ ёһотойб гэбэл нимэ байна. Буладаа эдэнэр советскэ ажабайдалайнгаа эршэтэй хүсэтэйгөөр урагшаа хүгжэн байһанда баяр омогорхолоор нэбтэрэнхэй, саашаашы улам түргэнөөр дахшаа шадалтайблгэнэн удхатайнууд.

Курильска саһата хаданууднаа эхилээд, Хүхэ дэлгитэ Дунай мүүрэн хүртээр

Ашата Конституцийн наран доро Аба ормни нэмжээрэн бадарнад,— гэжэ Угата-Далахайн сомон-хоо Николай Базаровай дуулаха-лань, тэрэнше дабан абаһан юм-мэдэл:

Үргэлжэ харагдана ургасата таланууд, Үдэнэн нотагайм үржэлтэ баян полнүүд.

Уулыг бүрхөөнэ хонин нүрэгүүд, — гэжэ Д. Доржиев Яруунаһаа бэшэнэ.

Залуу бэшгэшдэй зариманын юрэнхы үгэнүүдээр бэшэнгүй, тон тодоор сэхэ хэлэжэ шадана. Жэшээлхэдэ, Б. Базаров (Закамен) хуушан саг тухай бэшхэлээрээ «тэрэ сагай тэнгэри бүрхэг бэлэй» гэжэ хэлэнэ, энэ «тэнгэри бүрхэг бэлэй» гэшнэ ямаршы далан долоон юрэнхы үгэнүүдхэ дээрээр ойлгодоно.

«Барилган мастер» гэжэ шүлэг соогоо Д. Буянаев ингэжэ хэлэнэ: Хайдад хүн шэнгил хүн хадаа эхэлхэн мэргэжэлтэй түрөөгүй, Харин зорингоон ургаһан шадари бэлэг өгөгүй.

Б. Арьян (Иволга) үбэл тухай ингэжэ бэшэнэ:

Хадаа ябаһан түлээшэниие Хүдөөхэ гэжэ халдаба. Түлээшэд тэргэнэ бодожо, Түргэхэн хажуугаарш гэхшэлбэ. Үбэл дааруулжа яданадаа Ухнүүдэ үлгэжэ оробо.

Харин тэднэ энээлдэжэ, Халтиран санаар шумуйбад.

Зүгөөр эхэнхилээд үбэл тухай шүлэгүүд нимэ гэгээр бэшэ. Гол дутагдалын юмнэ гэхэдэ, тэдэнэй авторнууд үбэл ербэ, саһа бордо-ноор шабада, мүүрнүүд хүрбэ гэжэ мэтээр лэ дүүргэнэ. Ондоо үгөөр хэлэхэдэ, харуулха юмэжэ мил нэрлээд, харин шухала шанарын нэгэ заахан деталар харуулжа шаданагүй. Энэ ямар деталь гэшнэ гэжэ жэшээ дээрэ харуулаа. Ородой агүүхэ поэт А. С. Пушкин хадаа Евгений Онегиний газда гар-хадаа үбэл байба гэжэ хэлэхээс ханахдаа «Морозной пылью се-ребрится его бровный воротник» гэжэ, энэниие бурят болгобол нимэрхүү: «Бурзайн амниһаа сэнгэ-жэ, бобр захань сагаарна».

Ушөө нэгэ ажаладта хэхэ хэрэгтэй. Юб гэхэдэ, зарим залуу бэшгэшл шүлэг гэшнэ заал наа юрэнхы юмэн тухай байдаг гэжэ ханаа. Энэниие шүлэгүүдэй ган-са гаршагуудар гэршэлжэ боло-но. «Үбэл» (нара соо редакцида ороһон шүлэгүүдэй олонхын нимэ нэрэтэй гэжэ тэмдэглэжэ), «Сана-шад», «Плюс», «Түрэт шотаг», «Түрэл орон», «Илаабан бид-нэр», «Шинэ жэлэй угтаа», «Барилга дээрэ», «Манай го-род», «Колхоз», «Зун», «Баяр-та үдэр» гэжэ мэтэ. Юрэнхы юмэ-нэй шанар удхыс нэгэ деталар харуулха гэдэгтэй юун гэшнэб гэжэ тайлбарлхын тулада үшөө нэгэ жэшээ дээрэ тогто. Нанаа гүт, нүхэд, шинэ жэлэй нүүлхээр «Правдада» Сергей Борзенькин очерк гарга бэлэй, Кремльдэ боло-нон залуушуудай бал-маскарад тухай. Кремлин Орлоһоо гараад ябатараа нэгэ басаган хажуудаа эргэлхэн сүворосц хүбүүнэй мэ-

лигэр погон дээрэ хоёр абаахай са-наханай унахада лейтенантын хоёр мүүшдүүдээр жэшээлэ бэлэй.

Хэрбээ нимэшүүгээр шүлэг соо бэшгэдэн наа, энэ сэгнэшгүй найхан поэзи байха байгаа, тэдэ прозоришэ хэлэгдээ наа энэ поэзи шэгтээл байна. Иймэ шүлэгүү-дые уншахада зүрхэ хүдэлгэмэ байдаг. Харин

Шэрүүн үбэл ержэ, Шэмэрүүн хүйтөөр үлээбэ, Бордоһо саһа хаяжа, Байгаали шэлээр хубилгаба, — гэжэ нэгэн бэшнэ. Юрэдөө энэ ёһотой поэзи болоногүй.

Литературын янза янзын жанр-нуудыг хэрэглэхэ ябадал үзэгдэн-гүй. Шүлэг, шүлэгөөр бэшгэдэн фельетон, эпиграмма, пароди, дуун, проза шүлэглэл хоёрыс холжио байгаад бэшлэг, сатирическэ шү-лэг, одо гэхэ мэтэ ямар олон жанрнууд бинб! Тэдг гансамы за-луу бэшгэшд бэшэ, харин мэдээ-жэ манай поэтүүдые жанруудыг нэлүүлжэ байгаад бэшхыс орол-додогүй. Шэнжэлэгдэжэ байгаа шүлэгүүд соо хоёр сатирическэ шү-лэгүүд бин. Нэгэ дунда нургуулынн хүбүүн «Орлөө хэн мэдээ юм?» гэжэ шүлэг элгээгээ. Нургуулидам-нын хэдэ хэдэн кружогууд бин ад-нэгэнниие хүдэлнэгүй гэжэ 6 строфагаар хэлэнэ. Тэдэ ингэжэ мнил хэлэхэ гэшнэ үшөө сатира бэ-шэ бшуу, эндэ сатирин үнэршэ-гүй, энэ материал сатира боло-хын тула нэгэ заахан, тэрэн соо-гоо бүри номхон сюжет олохо бай-гаа, нэгэ ганса хүнэй жэшээ дээрэ гү, юун гү... авторай ханагшаар. «Нэгэ архиншан» гэжэ сатирическэ шүлэг редакцида оронхой. Юрэн-хыдөө найн сатира болоо, нүүлн-шысэ найн

Нүхэр Хоттуевые бү гайха, уншагша, Нэгэл табагай байжа магадшн. Энээн соо тэрэ архиншаниие яһала найнууд зоной дунда байда-гаар харуулаа. Зүгөөр энэ шүл-гэд дундуураа ехэнэ заһабартай, гаршагыныс тааранагүй.

Саашада залуу бэшгэшд сати-рал найса бэшнэй гэжэ ханагдаха байна. Оршуулга тухай. Зарим бэшг-шэд ород шүлэг дуунуудыс бурят хэлэн дээрэ оршуулаад, редакцида элгээлэн. Исаковский «Услыш-меня, хорошая» гэһэн дууе Ш. Бакшеев (Закамен) оршуулахдаа дуун болбол хүнэй шэхэндэ харша бэшэ байха, тэрэнниие дуулахада амни таһалдахагүйгөөр гараха ёһотой гэжэ ойлгоогүй. «Услыш-меня, хорошая» гэшыс «Шагныш-намай, наймны» гэхэдэн нүүлшн «наймны» гэжэ үгэлэ үшөө хоёр үе дутаһаниин эли. Тингээдыс нүх-эр Бакшеев үгэ үгэ дорон оршуу-лаа, «Люби, пока да любится», «Встречай, пока встречается» гэ-шыс «Дурла, дурлаха үдэншэ, уулза, уулзаха сагташ» гэжэ ехэ модолхироо, бурят хэлэнэй нугал-барилда таарахгүй, ойлгогдосгүй-гөөр оршуулаа.

Нимэ дутагдал байһал нүхэр Пе-тоновто дайралдана.

Нүхэр К. Батомункуев дуу зо-хёно. Аглаг үндэр тэнгэрлэдэ Аржыха одол лэряна. Ажалшанай энгэртэ Алтан одон яларна г. м. саашаа. Түрүүн хараад үзэхэдэ, дуула-жашыс боломоор, толгой холбуу-лашыс бин, уянганшыс найн. Юун дутаһан? Сюжет. Харин нимэ шү-лэгүүдыс хубаруулаад бэшхэлэ-хуухаар, нимэ дуунуудыс бэшхэ-лэ бэлэн. Манайда мүнөө найн шэ-

нэ дуунууд үсөөн. Юундэб гэхэдэ, нэгдэхээр, найн текстнүүдыс зо-хёолшод бэшэнгүй, хоёрдохоор, композиторнууднай дуунай хүгжэм найнаар найруулжа биранагүй. Тинмэнээ залуушуул шэнэ дуу-нуудыс бэшхэ бээ гэжэ хүлэг-дэхэ байна. Бэшхэхэдэ сюжетнэ дуунуудыс бэшхэ шухала. Юун бэ гэхэдэ, ородой мүнөөнэй най найн дуунуудыс абаад үзэс, Лхэн-хидэ тэдэнэр сюжеттэй бшуу. Жэ-шээлхэдэ, Исаковскийн дуунууд. Тэдэ Бурят-Монголой арадай дуу-нууд баһал ехэнхдээ сюжеттэй. «Үншэн сагаан ботогон» гэжэ дуун ганса айлгангаа найханда тэрэ холо саһаа мүнөө хүртээр ерээ гэжэ хэлэхэ аргагүйл. Досоогоо энэ дуун ямар ехэ, зүрхэ хүдэлгэмэ удхатай? Тэдэ К. Батомункуевай зоёһон бөхорой дуунуудыс найн гэхээр бэшэ.

Г. Цыгнуовой зоёһон «Совет-скэ хуулины найханда» гэжэ дуу-хараа. Аба абаһан гаршагыныс «Сталинска хуулины найханда» гэ-һэн мэдээжэ дуунда адли. Ингээд эхилнэ:

Хабтагай добын харгыгаар, Ханхинуулаа машинаараа, Хубирхан(?) Сагай найханда, Колхозоо хүмүүжүүлхын (?) хүсэлэнтэй бин.

Дүүрэн алдуунаа байтагай, «хан-хинуулаа машинаараа» гэһэн үгэ-нүүд ондоо дуунууднаа абаһа-нини хэндэшэ эли. Хүдөөдэ дуу-лалдааг зарим муу дуунууднаа энэ юугээрэшэс илгарнагүй.

Нүхэр Петонов басни бэшэдэг, Редакцида элгээлэн 3 басниин хараад ингэжэ хэлэмээр. Тэрэ сюжетнэ талынь торьологүйгөөр ханажа шаданагүй, жэшээлхэдэ, «Бөөг—Баатар» гэжэ басниин но-моо үзэдэггүй, тингэдэ лэ ябадаг студентныс наадалаа гэнэн нэ-дэлгэтэй. Мнил нимэ студент ушардаг, лекцидэ үлгэдэг, болихог гэжэ үгээ үгэнэшныс наа, тэрэнэ дүүргэдэггүй, нүхэднэ тэрэндэ хайша хэрэг хандадаг гээд лэ дүргэнэ. Тэдэ энэ басни болоно гэшнэ аал? Басни хадаа ехэнхдээлэ сюжеттэй байдаг, номин сюжетнэ-гээ удхаар басни болбол басни нэ-рээс олодог бшуу.

Цыдыл Дымчиков трактористкын инаг дуран тухай бэшнэ. Юрэн-хыдөө яһала уринуар бэшгэлдэн «Залуу трактористка» гэжэ шүл-гөө нигээд дүүргэнэ:

Ажалангаа түрүүшын харгы гарган, Алтан хүрһөөр шугам татаба.

Нүгөө талаһаа Доржо хүбүүн Наашаа хараад минэд гэбэ.

Иймэ уриханаар бэшэжэ шад-хал байжа, нүхэр Дымчиков удаа-хал «Шин хэлэхэгшэ» гэһэн шүлэг соогоо «тоомоо таһарна».

Шин хэлэхэгшн «нага дуран хэрэггүй», — гэжэ Шамда хэрбэ

басаганай бата дуралшоо наа? гэжэ хэнэйшэ мэдэхэ юмэ ун-шагшаднаа хурамсаараа өөрөөт хариуцаба:

Угы! Хэлэхэгүйш!

Хээшээс тингээжэ.

Дурлаһан хүн хүсэ ородог гэжэ саашан зондо тэрэ ойлгуулаа. Энэнь поэзи болоногүй, юун бэ гэхэдэ, энэ ингэжэ мнил лэ хэ-лэгдэнэ. Дурлаһа хүндэ хүсэ оруулагыс жэшээ дээрэ харуул-балын хураггүй дээрэ байгаа.

Залуу бэшгэшдэй шүлэгүүд за-луугай ольһон болон эршэ зори-гоор билтаржа байха ёһотойл!

Ц. БАДМАЕВ.

уужархбод, элдэб муухай үгэнүү-дээр хүнүүдыс хараһан байха юм. Аймагтай колхозуудта бин бай-хан радиоузелнууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Ради

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов Берлин ерэбэ

БЕРЛИН, январин 23. (ТАСС). Дүрбэн гүрэнэй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрүүдэй Зүблөөндэ хабаадахын туладаа СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов, тэрэниг үдэшгүшэд мүнөөдэр Берлин ерэбэ.

Шенефельд гэжэ берлинскэ аэродром дээрэ В. М. Молотовые Премьер-Министр Отто Гротеволь турүүтэй Германска Демократическа Республикын правительствын гүшүүд, ГДР-эй арадай палатын турүүлэгшэ Иоганнес Дикман, ГДР-эй премьер-министр орлогшо ба Гадаадын Хэрэгүүдэй министр Лотар Болц, демократическа партинуудай ба нинтын организацинуудай түлөөлэгшэд болон берлинскэ олонинитын олон тоото түлөөлэгшэд угтаан байна.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр ГДР-эй правительствын дэргэдэ байдаг посольствонууд ба миссинуудыг толгойлогшоноор, СССР-һээ Германида шуудад Верховно Комиссар, Онсо ба Бүрн эрхэтэ Пётл В. С. Семенов, посольствын болон верховно комиссар аппаратай харюусалгатай худалмэрилэгшэд мүн эл угталсаа.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотов ерэн са-суугаа советскэ ба гадаадын хэлэлтэй түлөөлэгшэдтэ ингэжэ хэлэ:

«Берлинскэ зүблөөн хадаа эб найрамдалые бэхжүүлхэ, уласхоорондын харилсаануудай түгшүүлхэ бага болохо, Европодо аюулгүй байдалые үнэхөөр хангаха ябадала ямарар тулалха байнаб, тэрэнигээ эсгээр өөрийгөө гол зорилгыг хангаха шадха байна.

Дүрбэн гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй хүүлшын

зүблөөнэй бололцоноо хойшо табан жэл үнгэрөө, Берлинскэ зүблөө зарлаха тухай зүбшөөрэлсээн баримта ба энэ зүблөөе уласхоорондын олонинитын дунда байшагдахан ябадал хадаа эхилхээс байхан хэлсэнүүдэй олонинитэд мэдэрэгдэхэ шухала байшанин, эдэ хэлсэнүүдэй хойнохоо хэдэн олон миллион хүнүүдэй ажаглаха байныг харуулна. Уласхоорондын шухала асуудалуудад хэлсэнүүдтэ агуухэ арадай гүрэн —Хятадай Арадай Республикын түргэнөөр хабаадал ба бүри хайн, арадуудай хоорондо эб найрамдалые бэхжүүлхэдэ хайн байха эн.

Советскэ Союз хадаа бусад гүрэнүүдтэ эсэргүүгээр, бусад арадуудай эрхэ сүлөөдэ ба национальн эрхэнүүдтэ эсэргүү шүтүүлэгдэн хүсэл эрмэлзэлтэ гаргадаггүй байхан ба гаргахашгүй байна. Өөхэдынгөө арадуудай ажана хайн ба аюулгүй байдал тухай оролдохо зорилготой, тинэ бүхү гүрэнүүдэй эрмэлзэлтэ тэрэнэй зүгшөө дэмжэгдэхэ байна, Юуб гэхэдэ, эдэ эрмэлзэлгэнүүдын бусад гүрэнүүдэй интересүүд ба эрхэнүүдтэ эсэргүүгээр шүтүүлэгдэггүй байна бишуу. СССР-эй правительство хадаа Советскэ Союз тушаа мүн эл нинээр хандахыг хараха хүсэлтэй байна.

Советскэ түлөөлэгшэды Берлиндэ хайнаар хүлээнэйн түлөө Германска Демократическа Республикын правительствода, немецкэ бүхү ханинарта түгсэхэд дээрэ байсхалан хүргэхыг зүбшөөрт.

СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр В. М. Молотовыг, тэрэниг үдэшгэн хүнүүдэ Берлинэй хэлэн олон мянган ажаллад замдань халуунаар угтаан байна.

чальник—статс-секретарь Отто Виннер ба Протокольно тагаай начальник Фердинанд Туи гэгшэд уулзалда дээрэ байсаа.

В. М. Молотовтой СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр Орлогшо А. А. Громыко, СССР-һээ ГДР-тэ шуудад Онсо ба Бүрн эрхэтэ Посол, СССР-һээ Германида шуудад Верховно Комиссар В. С. Семенов үдшэн ябалсан байна.

Германска Демократическа Республикын премьер-министр Отто Гротеволь, премьер-министр орлогшо Вальтер Ульбрихт, президентын өөрийн канцелярин на-

чал эрмэлзэлтэй хүсэд зохилдуулан Гадаадын Хэрэгүүдэй дүрбэн Министрүүдэй берлинскэ зүблөөнэй ашаар Германи хадаа эбэй договор баталха, еднэ, демократическа, эб найрамдалда дуратай ба бээ даанхай гүрэн болохо нэгдэхэ ябадалда ойрохоо бээ гэжэ найдажа байханаа мэдүүлн.

Германида хабаатай бүхү асуудалуудыг зүбшэн хэлсэлгэдэ немцкэ арад хабаадалсаа эрхэтэй байна. Тэрэнһээ гадна, германска асуудалые немцкэ арадай хабаадалгагүйгээр эбэй ба демократическа ёһоор шийдхэхэ аргагүй. Мүнөөнэй Германин еднэ гүрэн бэшэ байхан баримтыг хараадаа абалсан зүблөөндэ Германин хоёр хубин түлөөлэгшэды хабаадуулахаа шухала болоно.

Тинмэнэ Германска Демократическа Республикын правительство хадаа Германска Демократическа Республикын ба Баруун Германин түлөөлэгшэдтэ германска асуудалыг зүблөөн дээрэ хэлсэлгэдэ хабаадалсаа арад олгохыг гуйжа дүрбэн агуухэ гүрэнэй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрүүдэй Берлиндэхи зүблөөндэ хандана. Тэрэ хадаа Германида хамаатай бүхү асуудалуудыг зүбшэн хэлсэлгэдэ Германин хоёр хубин түлөөлэгшэды хабаадалсуулга зүблөөнэй амжалтатгайгаар үнгэрэгдэдэ тулалха гэжэ этигэнэ.

БЕРЛИН, 1954 оной январин 24.

Германска Демократическа Республикын Премьер-Министр О. ГРОТЕВОЛЬ.
Германска Демократическа Республикын Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр д-р. БОЛЦ.

Германска Демократическа Республикын правительство хадаа эб найрамдалда дуратай немцкэ ара-

Индо-Хитадахи дае хэн хүжэрөөнэб

Индо-Хитадахи дае зогсоожо, Хо Ши Минэй правительствотай эбэй хэлсэнүүдыг эхилхы французска үргэн олонинитэ ехээр эрилтэ хэнэ. Французска колонизаторнуудай үүдхэн дайн хадаа Францие угыруулнэ, тэрэнэй уласхоорондын позицияг нуларуулна, французуудта тоолошогүй олон ядарал үзүүлнэ гэжэ нүүлэй жэлүүдэй дүй дүршэл элээр харуулаа.

Долоон жэлэй турша соо 2.500 миллард франк гаргадаа оруулан энэ дае Франци үргэлжлүүлжэ шадхагүй байханын тон эли байна... Энэ дайн хадаа Европодо манай позицияг аюултайгаар нуларуулна. Энэ дайны эсэс харагданагүй, —гэжэ «Пари-Пресс Энтранжан» газетэ бэшэнэ. — Буу зэбсэгээр илалта тулалханы эсэстэ бэшэ, харин дайлагдажа байхан хоёр талын хоорондо хэлсээ хэжэ бэлэрхэ арга түргэн олохыг бидэнэр хүсэнбди.

Вьетнамай арадай правительство хадаа эбэй хэлсэнүүдыг эхилхээр бэлэн байна гэжэ Хо Ши Минэй мэдэжэ мэдүүлгэ Францида ехээр найшаагдахан байна. Хо Ши Минэй үүсхэл хадаа Индо-Хитадахи дае түргэнөөр дүүргэхэ найдахан олонинитэ арадай дунда, мүн тэршэлэн оройной политическэ ноуруудай дунда түрүүлхэн байха юм. Хэлсээ хэмэ дэмжэжэ элитэ ажал-ябуулсгалд Эррио, Даладе ба бусад олон хүнүүд үгэ хэлэн байха юм. Хэлсээ хэжэ аргатай байхан ушарыг хамбаашалхыг правительствода найшаан дуралхажы, французска буржуазна хэблэхыг бэшэн байха юм. Гэхэ зуура, дае үргэлжлүүлгэ-нээ ямаршэ үрэ гархагүй байныг хайнаар мэдэжэ байгаад, Францин зонхилхы ноурууд Вьетнамска талын дуралхануудыг мүнөө хүртээр хэрэгсээдэггүй байна. Юундэ тиннэ гэшэб? Энэ асуудалда «Информация» газетэ харюусана. Индо-Хитада дай хэхын тулада французска правительствода Холбоото Штадуудай 385 миллион доллар үгээрэгшэ оной хабар үгэхыг нунуулахэ зуураа газетэ ингэжэ бэшэнэ: энэ «бэлэг» үгэхэдөө «нюусаар эрилтэцүүдыг табиан байна. Тэрэнэй ёһоор правительство хадаа США-гэй зүбшөөлгүйгөөр ба тулалмажгүйгөөр Хо Ши Минэй зүгшөө эбгэрэлгэ тухай

оруюулан дуралхануудыг хэрэгсээхгүй гэжэ уялга абалан байна...»

Американска зонхилхы ноурууд Индо-Хитадай дае үргэлжлүүлхыг хүсэжэ байханаа ноунагуй. Конгресстэ хаяхан хандахан бэшгэ соого СССР-гэй президент Эйзенхауэр сэхэ мэдүүлхэн байна гэбэл: Индо-Хитадахи дае амжалтатгайгаар түгсэхын тулада материална тулалмажа саашадан үзүүлхэ ябалдыг конгресстэй баталхыг би гуйха байнаб.

США-гэй ямар хараа бодол баримталдаг байныг үнэнжээ ядалаар бэшэ мэдээлэлгүй американска хэблэлдэ тулалмагдажа байна. Жэшээхэдэ, Индо-Хитадахи дае болуулха тухай хэлсээ хэжэ «эхэ эрмэлзэлтэ» Парижда ажаглагдажа гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, нямэ нанамжануудта эсэргүүсэхэ «эм» юуб гэхэдэ, Индо-Хитада американска сэргүүдыг оруулаха ябалал болоно гэжэ тухайлахаар «Нью-Йорк Геральд Трибюн» газетэ бэшэнэ.

Индо-Хитада эльгэхын тулада Ли Сын Манай ба Чан Кай-шини сэргүүдхэ бүрлэнхэн харин легионны байгуулаха арга боломжо тушаа Вашингтондо зүбшэн хэлсэгдэхэ байхан тухай французска «Либерасьон» газетэ бэшэнэ. Тинхэтэй хамта Патет-Лаогой, Кхмерын маринетон правительствонууд ба Таиландын правительствын хоорондо аргессини союз байгуулаха гэжэ США оролдоно. Юнайтед Пресс агентствын мэдээснэй ёһоор Холбоото Штадууд хадаа тухай програмда зохиогшэ. Тэрэнэй ёһоор Таиландада буу зэбсэг ба сэргэй бусад хэрэгсэлүүдэй эльгэлхыг ехэлсэхэ, тэршэлэн «американска сэргэй инструкторнуудыг нэмэжэ эльгэхэ ябадал» хараагдагдана.

Таиландын засагаархид сэргэй бүгдэллэнтин уялгада алба хэлгэ бээлүүлжэ, стратегическэ шоссейн харгы, түмэр замай халаа бариха ябадал хараалжа байна. Энэнь хадаа оройны Кхмертэй холбохо, мүн США-гэй буу зэбсэг эльгэлхыг хүнэлдхэ хэ юм. Индо-Хитадахи дайнда Таиландыг хабаадуулахаа зорилгоор бусад хэмжээнүүд абтажа байна.

Арадай Хитадай хүдөө ажыхын дэбжэлтэ

КНР-тэ хайндуранай принцип баримталан хүдөө ажыхын үйлдбэ-нуудын кооперативуудыг хүжөөжэ тухай тогтоол Хитадай коммунистическэ партин ЦК хаяхан баталан абаа. Энэ тогтоол хадаа Хитадай деревини ажабайдалтай шэнэ шатыг

танууд гэршэлнэ. Тэрэнһээ гадна хүсөөр баригдажа Нэгдэмэл Национуудай командованида дамжуулан үгтэнэн корейско-хитадай талын персонал Тайваньдахы гоминдановска бандын үйлдэлүүдтэ ба Урда Корейскэ хисинмановска бүлгүүдтэ дайнда хэрүүлхыг тулада дам саашань хүсөөр дамжуулан үгтөө. Танай ябууланууд корейско-хитадай талын персоналыг Нэгдэмэл Национуудай командованин хүсөөр бариха абаха ябалдыг хүндэжэ үгөө: тингэхэ репатриацин талаар нейтральна комиссиян компетенци тухай хэлсэн бүрн эбдэгдэнэ байна. Танай нямэ ябуулхыг бидэнэр эрид шууд буруушаанабди.

2. Нэгэ талааха хуули бусаар ябуулануудыг хэлнээ дэмжэхэ гэжэ танай табинан баримталганууд ямаршэ үндэнгүй. Январин 19-дэ танда эльгэлэн бэшгэ соого корейско-хитадай талын командаланууддэ бэлдэлхыг баримталгануудыг дэлгэрэнгүйгээр дурлахан байна, би хадаа мүнөө үелэ энэн тушаа бүрн тодорхойгоор хэлэхыг хүсэнб. Энэ асуудалаар саашадашы хэлэхэ эрхээ бидэнэр өөхэдтөө үлөөнбди.

3. 1954 оной январин 22-ой хүнин тэнгэнхэ хойшо Сонгониндохин сэргэй пленейхидэй лагерта бай-

шэгтэ үсэгдэлэр харюу эльгэлэн байна. Январин 22-ой хүнин тэнгэнхэ хойшо сэргэй пленейхидыг сахин харуулхыг үргэлжлүүлхэ-нээ, ойлгууламжыл хүдэлмэрини

нэргэн ябуулахаа ба сэргэй пленейхидэй хуби заяан тушаа политическэ конференцин шийдхэ-барниг хүлэхэнэ арасжа байхан тухайгаа Тимайя мэдүүлхэн байна.

Гадаадын Хэрэгүүдэй дүрбэн гүрэнэй Министрүүдэй Берлинскэ зүблөөнэй урда тээ

Баруунай гурбан гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй амьарлахан зүблөөн

ПАРИЖ, январин 23. (ТАСС). Франс Пресс агентство Берлинһээ ингэжэ дамжуулаа: Дүрбэн гүрэнэй январин 25-

Уласхоорондын шэнжэлэл

хариуллахэ зуураа, хүдөө ажыхыг саашадан хүжөөн лэбжээхэ перспективэнүүдыг нээжэ үгэнэ.

Хитада 14 мянга үлүүтэй хүдөө ажыхын кооперативууд мүнөө үелэ бин. Тэдэндэ 273 мянга үлүүтэй таряашдай ажыхынууд нэгдээ. Гадна 34 миллион шахуу ажыхынууд харилсан тулалсалгын саг зуурын ба саг үргэлжын группануудта ороно.

Гүрэнэй саг үргэлжын тулалмажада түшгэлэн, мүн хүдөө ажыхын техникы, агротехническэ мүнөөнэй аргануудыг хэрэглэн Хитадай ажалла таряашад үндэр ургаса абахын түлөө амжалтатгайгаар тэмсэнэ.

Үнгэрэгшэ жэлдэ сагай уларилыг таарамжагүй байбашыг оройной хэлэ хэдэн провинцинуудта 1952 онойхило орхолоо орооһото культурын нилээт эхэ, дайнай урдахы жэлүүдэйхидэ орхолоо үлүү хайн ургаса хураагдахан байна. Хлопок ургуулаха горьтойгоор нэмээ. Хитадай хлопок таришад мүнөө оройнойгоо текстильн промышленностини нотагтаа ургуулагдахан хлопогээр хсэд хангана.

Тарилгынгаа талмайг үргэдхэхэ, ган гаасур ба уһанай үертэй тэмсэхэ талаар Хитадай таряашад ехэ юумэ хэлэ. Арадай засагай тогтоонһоо хойшо таряашадэй полинууд дээрэ 250 үлүүтэй томо, 4 миллион үлүүтэй жажэ ирригационно барилганууд болдогдоһон, 800 мянган худал малтагдахан байна. Энэ хадаа улаагдадаг газарай талмайе 54 миллион мугаар (нэгэ му 0,06 гатай тэн) нэмэхэ, тогтууртай хайн ургаса абаха арга олгоо.

Оройной элдэб нотагуудта гүрэнэй томо ажыхынууд, тулалгалын агротехническэ станцинууд байгуулагдахыг. Эсэгэ оройнойг предпрятинууд жэл эрэхэ бүрн хүдөө ажыхын машинанууд болон ээр зэмсэгүүдыг улам ороо бүтэн гаргана. Үйлдбэрин газартаряалангай кооперативууд СССР-эй социалистическэ хүдөө ажыхын түрүү дүй дүршэлэе үрэ эхэтэйгээр ашгалла.

Хитада кредитнэ кооперативууд олоор байгуулагдажа, хэдэн миллион таряашдыг нэгдүүлнэ. Эдэ кооперативууд мал, хүдөө ажыхын элдэб багажа зэбсэг, үтэгжүүлгэ гэхэ мэтэе олохо абалтадан таряашда тухалдаг юм.

Таряашадай материална байдал жэл эрэхэ тудам хайжарна. Хитадай деревини баян ба культурина ажабайдалай замда оруулхын тулада Хитадай коммунистическэ парти ба арадай правительство бүхы хэмжээнүүдыг абаа.

Д. Бочаров.

СЭРГЭЙ ПЛЕНЭЙХИД ТУШАА АМЕРИКАНЦУУДАЙ ХУУЛИ БУСА ЯБУУЛГАНУУДАТ ЭСЭРГҮҮСЭЛГЭ

Генерал Ли Сан Чогой буруушаалга

ПЕКИН, январин 23. (ТАСС). Синьхуа агентствын кэсонско корреспондентин дамжууланай ёһоор Корейскэ Арадай армин ба Хитадай хайндуранай түлөөлэгшэ генерал Ли Сан Чо репатриацин талаар нейтральна комиссиян түрүүлэгшэ генерал Тимайяда үсэгдэлэр бэшгэ эльгээгэ. Тэрэн соогоо сэргэй пленейхидыг американска талада хуули бусаар дамжуулан үгэхыг эрид буруушааха зуураа, Сонгониндохин сэргэй пленейхидыг индийскэ харуулай сэргэй сахин хамгаалалгыг үргэлжлүүлхыг эрихэн байна. Бэшгэ соонь ингэжэ хэлэгдэнэ:

1. Репатриацилагдаха эрхээ үшөө элдэжэ шадхагүй корейско-хитадай талын бариха абтахан персоналыг Нэгдэмэл Национуудай командованида танай дамжуулан үгэхыг бидэнэр шууд шангаар буруушаанабди. Энэ шийдхэбэри та абахалаа Нэгдэмэл Национуудай командованин өөхэдынгөө зүгшөө сүйлөөлгэ хэхэ гэжэ түсбэлжэ байхан, тайлбарлан хэлэбэл, корейско-хитадай талын бариха абтахан персоналай энэ бүлгыг хүсөөр байлгахы гэжэ байхан баримтыг та хайн мэдэжэ байгаат. Нэгдэмэл Национуудай командованин зүгшөө айлган занажы байжа дамжуулан үгэлгэ хэгдэнэни барим-

тэ хэрэгсээхэ хуули бусаар баримталганууд ямаршэ үндэнгүй. Январин 19-дэ танда эльгэлэн бэшгэ соого корейско-хитадай талын командаланууддэ бэлдэлхыг баримталгануудыг дэлгэрэнгүйгээр дурлахан байна, би хадаа мүнөө үелэ энэн тушаа бүрн тодорхойгоор хэлэхыг хүсэнб. Энэ асуудалаар саашадашы хэлэхэ эрхээ бидэнэр өөхэдтөө үлөөнбди.

3. 1954 оной январин 22-ой хүнин тэнгэнхэ хойшо Сонгониндохин сэргэй пленейхидэй лагерта бай-

шэгтэ үсэгдэлэр харюу эльгэлэн байна. Январин 22-ой хүнин тэнгэнхэ хойшо сэргэй пленейхидыг сахин харуулхыг үргэлжлүүлхэ-нээ, ойлгууламжыл хүдэлмэрини

нэргэн ябуулахаа ба сэргэй пленейхидэй хуби заяан тушаа политическэ конференцин шийдхэ-барниг хүлэхэнэ арасжа байхан тухайгаа Тимайя мэдүүлхэн байна.

Гадаадын Хэрэгүүдэй дүрбэн гүрэнэй Министрүүдэй Берлинскэ зүблөөнэй урда тээ

Баруунай гурбан гүрэнэй гадаадын хэрэгүүдэй министрүүдэй амьарлахан зүблөөн

ПАРИЖ, январин 23. (ТАСС). Франс Пресс агентство Берлинһээ ингэжэ дамжуулаа: Дүрбэн гүрэнэй январин 25-

ШАТАР

СССР-эй шатарай XXI чемпионат

КИЕВ, январин 23. (ТАСС). Үсэгдэлэр хойшолуулагдахан партинууд наадагдана. Тэднэрэй партины наадагдануудыг дүүрбэ. Лианенталь Биневич хоёр Авербахта, Рагозин Шамковича түлээдэбэй гэжэ мэдэрэ. Банник-Лившин, Флор-Соколовский, Банник-Бышев тэгшэд тэнсэ.

Тайманов Геллертэй наадахада 66-дахы ябадалда шүүбэ. Кориче Лившинине, Лившин Сүэтшин шүүгэ. Банник Лившинийн наадахада булюу хайн байдалаа эрбөөр хэрэгсэжэ шүүбэ. Бышев Холмовто шүүгдэтэ, Шамковича тэнсэбэ. Борисенко Флор гэгшэ тэнсэ. Фурман Нейметдинов 9 дэх турта наадангүй үлгэн юм. Мүнөө наадахада Фурман Нейметдиновыг шүүгэ.

Арбадахы турай хүүлээр Гроссмейстер Авербах, мастер Кориче хоёр тус бүрдэ 7,5 очкотой түрүүлжэ ябана. Мастер Фурман 6,5 очкотой, мүн наадагданууд нэ партинтай, Гроссмейстер Пётл Петрин Тайманов хоёр тус бүрдэ 6,5 очкотой, мастер Лившин 6 очкотой ба нэгэ хойшолуулагдахан партинтай, Мастер Лившиний очкотой.

Арбадахы тур боложо турнир эхлэн хубин дүрбэ. Энэнь зад шатарашдай мэрэгжэлтэ ехээ дээшлэхыг гэршэлэн харуулжэ. Чемпионатад хабаадахан 7 Гроссмейстерүүдэй оролдохо турбашыг түрүүлүүлэн зэргэдэ ябана.

Мүнөөдэр турнир аймаралтэ үдэр. Январин 24-дэ 11-дахы тур болохо юм.

РСФСР-эй түрүү хуури эзэлхын түлөө зональна мурьсөөн

Шатараа зональна мурьсөөн Иркутскта хандагдана. Энэ мурьсөөндэ Сибирин ба Далай Востогой городуудан шатарашад наадагдана. Тэрэ тоото шатарашад мастери канцлядууд: Сукаев (Улан-Удэ), Горюнов (Комаровск), Никет (Хабаровск), Гиндязов (Гайдуку (Иркутск), нэ хэсгэ разряднигууд: Харламов (Иркутск), Никитов (Владивосток), Морозов (Томск), Кошкин (Иркутск), Васильев (Хабаровск), Бледнов (Молчанов (Благоевск)), Фришман (Чита), Пичунов (Улан-Удэ).

Түрүүлхын уулзалга өмнөхүрүдэй окружонй байшанга буюу хонирхолтойгоор үндэрэ. Харламов Молчанов хоёрой наадахан парти барилхана урид дүүржэ. Харламов ялахан байна. Сүмжэ Гайдуку хоёрой хоорондо шанга тулалдаан болоо, тингэт тэднэ тэнсэ. Бледнов Морозовын, Данилов Игумновын, Васильев Кошкин гэгшые шүүгэ. Гиндязов Фришман, Никет Никитов тэгшэд партинууд хойшолуулагдаа.

А. Игумнов.

Стокгольмдо советскэ спортменүүдэй туйлахан амжалтанууд

СТОКГОЛЬМ, январин 23. (ТАСС). Юрын барилдлагаар советскэ ба шведскэ бүхэнүүдэй хоорондо болоһон уласхоорондын хүхэрэй ёһоной мурьсөөн үсэгдэлэ. Стокгольмдо үргэлжэжүүлгэдэ байна.

Мурьсөөнэй гурбадахы уулзалга советскэ бүхэнүүд 10-һаа 9-ынь ялахан, нэгэ удаа булигдахан байна.

Советскэ ба шведскэ бүхэнүүдэй хоорондо гурбан үдэр соо болоһон уласхоорондын хүхэрэй ёһоной мурьсөөндэ советскэ спортменүүд 27 дахин илалта туйлахан, таб дахин булигдахан байна.

Редакторай орлогшо Д. Л. ЛОБАНОВ.

«ПРОГРЕСС» кинотеатр — Улан-Удэ

«ПРОГРЕСС» кинотеатр — Улан-Удэ, январин 23. «Великий воин Албани Спандербег» (10 ч. 20 м., 12 ч. 40 м., 15 ч. 17 ч. 20 м., 19 ч. 40 м. ба 22 ч.).

«ЭРДМ» кинотеатр — «Свадьба в пиджаме» (10 ч. 35 м., 13 ч. 25 м., 17 ч. 50 м., 20 ч. 15 м. ба 22 ч. 30 м.).

«ХРОНИКА» кинотеатр — Улан-Удэ, январин 23. «Повесть о нефтяниках Каспия» (11 ч. 30 м., 14 ч. 15 ч. 30 м. ба 20 ч. 45 м.).